

КАНАБІС У НІМЕЧЧИНІ: ПЕРЕДУМОВИ ТА ПРИЧИНИ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ

Подгайна М.В.

Гамбурзький інститут міжнародної економіки (HWWI), Гамбург, Німеччина
Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна
sm211@ukr.net

У грудні 2023 року Верховна Рада України ухвалила законопроект, який легалізує медичний канабіс. Закон почне діяти через пів року після підписання президентом. Тобто, очікується, що у червні 2024 року розпочнеться легальне заповування, вирощування та використання медичного канабісу в Україні.

Зважаючи на актуальність питання, у роботі було розглянуто передумови та факти щодо легалізації канабісу у Німеччині.

У якості базової методики дослідження було використано методи інформаційного пошуку у відкритих он-лайн джерелах, методи узагальнення, структурування та групування.

З 1 квітня 2024 року в Німеччині легалізовано вживання канабісу дорослими. З 1 липня 2024 року асоціації (соціальні клуби) з вирощування матимуть можливість вирощувати коноплі (прим.: з 01.07.24 повнолітнім жителям Німеччини буде легально створювати некомерційні соціальні клуби канабісу та приєднуватися до них, причому кількість членів кожного клубу обмежена максимум 500 особами. Членам клубу дозволено купувати до 50 грамів щомісяця. Однак споживання на території клубу заборонено.)). Німеччина стала третьою країною Європейського Союзу, яка легалізувала канабіс для особистого використання після Мальти та Люксембургу. Федеральний уряд визнав, що, незважаючи на заборони, споживання канабісу мало тенденцію до росту, особливо серед молоді. Лише в Німеччині понад чотири мільйони людей віком від 18 до 64 років вживали канабіс за останні 12 місяців 2021 року. Згідно з німецьким законодавством, споживання наркотиків саме по собі не є незаконним: юридично це вважається самоушкодженням, яке не карається. Канабіс, придбаний на «чорному» ринку, часто становить ризик для здоров'я. Він може бути забруднений і містити невідомий вміст тетрагідроканабінолу,

ефективність якого споживачі не можуть оцінити. Тому, у квітні 2023 року міністерствами охорони здоров'я та сільського господарства було вперше представлено проект закону щодо регулювання використання канабісу у Німеччині. Наголошувалося, що захист дітей та молоді є центральною частиною закону.

Головні цілі прийнятого закону з лібералізації обігу канабісу у Німеччині визначено, як:

- легалізація та встановлення державного контролю за ринком канабісу;
- контроль якості канабісу, що сприятиме покращенню охорони здоров'я;
- формування та поширення політики щодо освіти та профілактики у питаннях споживання та використання канабісу;
- посилення захисту дітей та молоді.

До основних положень змісту закону про легалізацію обігу канабісу можна віднести наступні:

- дорослим дозволено вирощувати коноплю в обмежених кількостях приватно (до трьох рослин) або – з 1 липня 2024 року – в некомерційних об'єднаннях (соціальних клубах);

- насіння конопель можна імпортувати з країн-членів ЄС з метою приватного вирощування;

- зберігання до 25 грамів сушеної коноплі тепер звільняється від кримінального переслідування. Це стосується громадських місць. Обмеження в 50 грамів сушеного канабісу поширюється на приватні приміщення;

- існує загальна заборона на рекламу та спонсорство асоціацій споживачів канабісу та культивування;

- зберігання канабісу залишається забороненим для неповнолітніх. Існують також спеціальні правила для молоді (18 – 21 рік) – з меншими обсягами доставки та зниженими рівнями діючої речовини;

- публічне споживання канабісу обмежено, наприклад, діє заборона на споживання в пішохідних зонах з 7 до 20 години;

- посилюється освіта та профілактика щодо споживання канабісу.

Одночасно, сумнівним залишається питання: якою мірою законодавство вплине на незаконний обіг коноплі в Німеччині – оскільки комерційний продаж канабісу залишатиметься забороненим, ті, хто не бажає вирощувати власні рослини чи приєднуватися до соціального клубу, ймовірно, продовжать вдаватися до закупівлі канабісу від нелегальних постачальників.

Стосовно основного питання, що виступило головною передумовою прийняття закону, питання захисту дітей та молоді, воно реалізовано у законі наступними положеннями:

- Неповнолітнім (досі) заборонено купувати та споживати канабіс.
- Надання канабісу неповнолітнім залишається кримінальним злочином.
- Заборонено вживати канабіс в присутності молодих людей. Крім того, діятиме заборона на споживання в зоні видимості, наприклад, шкіл, дитячих майданчиків, дитячих та молодіжних закладів чи спортивних споруд.
- Неповнолітнім забороняється приєднуватися до асоціацій, що вирощують канабіс. Лише канабіс з обмеженим вмістом діючої речовини можна передавати членам асоціацій культиваторів віком від 18 до 21 року.
- Заборонена реклами канабісу чи асоціацій вирощування.
- Підвищення освіти та профілактики, в тому числі через розширення програм раннього втручання для неповнолітніх.
- Профілактична та інформаційна кампанія, спеціально спрямована на молодь, має на меті пояснити дітям та молоді небезпеку вживання канабісу.

Підсумовуючи, варто зазначити, що питання легалізації та регулювання застосування канабісу для власних потреб та у медичних цілях поступово вирішується урядами низки європейських країн, зокрема найактуальніші зміни стосуються законодавства Німеччини. У майбутньому важливо дотримуватися алгоритму оцінки легалізації канабісу в Україні, де позитивним може бути ознайомлення з досвідом Німеччини у цьому питанні.